

Predikatie over 2 Korinthe 5:15, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 7 mei 1952 te Den Haag

Gezongen: Psalm 93:1 en 2.

Gelezen: 2 Korinthe 5.

Aan deze predikatie ging vooraf de bediening van de Heilige Doop.

Gezongen: Psalm 93:3 en 4.

De apostel Paulus, mijn zeer geachte toehoorders, zegt in het 15e vers van het u voorgelezen hoofdstuk, 2 Korinthe 5, het volgende:

‘Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien Die voor hen gestorven en opgewekt is.’

Aan deze woorden gaat vooraf: ‘Want de liefde van Christus dringt ons...’ Dat is óf de liefde van Christus tot ons, óf de liefde van ons tot Christus. Het komt vrijwel op hetzelfde neer, want onze liefde tot Christus is toch altijd een gevolg van Zijn liefde tot ons.

‘Als die dit oordelen,’ zo vervolgt dan de apostel. Van nature is een mens verdorven. Zijn verstand is verduisterd. In zijn wil is niets anders dan verkeerdheid. Zijn genegenheid zet zich op het kwade. Zijn consciëntie is niet goed. Zijn oordeel is op een verkeerd spoor. Maar mag nu een mens wedergeboren zijn, dan is hij, in Christus Jezus, een nieuw schepsel. Zijn verstand is verlicht. Zijn wil is vernieuwd. Zijn genegenheid is gereinigd. Zijn oordeel is gezuiverd. Zoals de apostel Paulus zegt in 2 Korinthe 5 vers 17: ‘Het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden.’ De apostel Paulus en degenen aan wie hij schreef, waren bevoorrechte zielen. Ze waren wedergeboren. Zij hadden dus een juist oordeel van de Heere ontvangen.

‘Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is...’ Eén is voor allen gestorven, en Deze is niemand anders dan de Heere Jezus Christus, God en mens in één Persoon. Er was gezegd: ‘Ten dage als gij daar-

van eet, zult gij den dood sterven' (Gen. 2:17). De Heere Jezus had Zich in de plaats gesteld van de mens; zo was Zijn sterven onvermijdelijk. Wanneer Hij niet gestorven zou zijn, dan zou er voor ons geen heil zijn. Maar Hij is gestorven.

'Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is...' 'Voor allen.' Wie zijn dat? Wel, dat zijn de gelovigen. Wanneer een mens zichzelf, zijn zonden, zijn vervloeking, zijn machteloosheid, zijn verdoemelijkheid voor God heeft leren kennen en belijden; wanneer hij ontdekt is geworden aan zijn machteloosheid; als Zich de Heere Jezus Christus in zijn hart geopenbaard heeft; wanneer hij is uitgegaan uit al waarin hij was en overgegaan in de Heere Jezus; wanneer hij de Heere Jezus omhelsd, zich toegeëigend heeft, zich in Hem met God heeft laten verzoenen; wanneer hij ontvangen heeft de Heilige Geest en door deze Geest wedergeboren of vernieuwd is geworden; wanneer hij met een recht, dat is met een evangelisch berouw zijn zonden heeft bekend; wanneer hij uit de hand des Vaders de pardonbrief heeft ontvangen; wanneer hij zich bekeerd heeft tot de Heere – dan is hij een gelovige.

'Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn.' Een gelovig mens, van wie ik u nu iets gezegd heb, of van wiens geloof ik u iets gezegd heb, is een gestorvene. Geloof en geestelijk sterven zijn onlosmakelijk aan elkander verbonden. Een gelovige is gestorven. Waaraan is hij dan gestorven? Aan zijn wijsheid: hij is een dwaas geworden, voor God. Aan zijn wil: hij is een vijand geworden. Aan zijn genegenheid of begeerten: hij is een onreine geworden. Aan zijn oordeel: hij is een dwaas geworden. Hij is aan de wereld gestorven. Hij is aan de zonde gestorven. Hij is aan zichzelf gestorven.

'...dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven...' Een gelovige is gestorven, maar hij is ook opgestaan. Hij is gestorven in de Heere Jezus en hij is opgestaan in de Heere Jezus. Dat is een eentijdig werk. Wat de orde betreft gaat het sterven vooraf, en het opstaan volgt. Maar het geschiedt in een ogenblik. Hij leeft, *hij leeft*. Dit is zo: het oordeel Gods is van een mens die gelooft, weggenomen. En zo heeft de Vader hem de Heilige Geest kunnen schenken. En nu is het door de werking van de Heilige Geest dat hij sterft en opstaat.

'...dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij

is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven... 'Wat is zichzelf te leven? Een mens leeft van nature zichzelf. Wat betekent dat? Wanneer iemand zichzelf leeft, dan laat hij zijn verstand gelden. En zo kunt u ook vinden dat bijna alle mensen veel weten. Natuurlijk in eigen schatting. Hij volgt zijn wil op. Hij doet wat hem behaagt. En zo zegt hij: 'Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen' (Jer. 2:31). Hij is erop gezet om dat wat hem aangenaam voorkomt, te krijgen. Een mens die zichzelf leeft, heeft een kwade consciëntie. Wat is een kwade consciëntie? Dat is een consciëntie waarin het bloed van Christus niet gebracht is. Ieder mens wiens consciëntie niet besprengd is met het bloed van Christus, heeft een kwade consciëntie. En zulk een consciëntie te hebben, dat is zichzelf te leven. Een kwade consciëntie kan onderrichten aangaande vele dingen, maar niet aangaande het voornaamste, niet aangaande het geloof. Daar weet de wereld niets van. De wereld kent wel een massa zonden, zij noemt wel vele dingen zonde, maar dat het niet aannemen van Christus uit de hand des Vaders een zonde is – en op één na de grootste zonde – dat zult u nergens in de wereld geleerd vinden; dat weet de wereld niet. Een mens die zichzelf leeft, is iemand die onder de heerschappij is van de zonde, bij wie de wereld de overhand heeft. In het kort: een mens die zichzelf leeft, kent geen zelfverloochening. En u weet welk een zwaar oordeel daaraan verbonden is: 'Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij' (Matth. 16:24).

'...niet meer zichzelf.' De gelovige hééft zichzelf geleefd. Dat is hem bekend, en hij heeft het beleden. Hij heeft beleden dat, hoe godsdienstig hij ook was, of was geworden, het hem alleen gegaan was om het eigen, niet om de Heere. Maar nu leeft hij zichzelf niet meer.

'...niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien Die voor hen gestorven en opgewekt is.' Christus is gestorven, zoals wij reeds gezegd hebben. Maar Hij is niet in de dood gebleven, Hij is opgewekt. Nadat Hij drie dagen en drie nachten in het graf had gelegen, was de Goddelijke natuur, die toch met Zijn ziel in de hemel en met Zijn lichaam in het graf van Jozef van Arimathea verenigd was gebleven, opnieuw gaan werken. En hierdoor was hij opgestaan uit het graf.

'...maar Dien Die voor hen gestorven en opgewekt is.' Hem zouden ze leven. Wat is dat leven? We hebben u gezegd wat het is zichzelf te leven,

en nu moeten we u ook zeggen wat het is Christus te leven. Christus te leven, is te denken zoals God denkt. Hiervan moet u het getuigenis in uw hart hebben. Het is: te willen zoals de Heere wil, te oordelen zoals Hij oordeelt, lief te hebben wat Hij liefheeft, te haten wat Hij haat. Dit is onder meer Christus of Gode te leven. En hierom gaat het bij de zaligmaking van de zondaar; dit is het oogmerk Gods als hij een mens bekeert. We zijn geneigd het ervoor te houden dat het om de zaligheid gaat. Maar dat is niet zo. Het gaat om God. 'De HEERE', zo vinden we in de Schrift, 'heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil, ja, ook den goddeloze tot den dag des kwaads' (Spr. 16:4). En wanneer Hij nu mensen bearbeidt, dan is Zijn naaste doel wel om die mens zalig te maken, maar een verder gelegen oogmerk is om iemand te hebben, in een stad, of in een dorp, of waar ook, die blijk ervan geeft dat hij aan de zijde Gods staat. Gij kunt dit zien in de geschiedenis die ge vindt in het boek Daniël. Het gouden beeld was opgericht en iedereen boog, maar er waren drie mannen die het niet deden. Dezen stonden aan de zijde Gods. En de Heere gebruikte hen om Zijn lof te verkondigen. Ik zou ook andere voorbeelden kunnen noemen. 'Dit volk heb Ik Mij' – *Mij*, niet hun – 'Dit volk heb Ik *Mij* geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen' (Jes. 43:21).

Wel, toehoorders, weet u ook iets van dat Gode leven af? Springt er iets op in uw hart wanneer ge er iets van hoort zeggen? Of hoort u dit alles aan met een volkomen onbewogen gemoed? Zegt u: 'Zo zou ik willen leven. Niet mijzelf, maar Christus. En dan zou het voor mij niet de vraag zijn wat er van mij kwam. Als God dan maar aan Zijn eer kwam.' Ligt het zo? Ligt het zo in uw ziel? Ik hoef u niet te zeggen dat deze dingen onder de mensen niet bekend zijn. Men hoort er met geen woord van spreken. Dat moet er gezegd worden: men hoort er met geen woord van spreken. Zo goed als alle mensen leven zichzelf. En *zij* zeggen niet: 'Wat er van mij komt, dat heeft geen betekenis. Als God maar aan Zijn eer komt.' Het laatste zei de apostel Paulus, en zo spreken ook alle begenadigden: 'Als God maar aan Zijn eer komt. De Heere brenge mij tot eer of tot schande, tot rijkdom of tot armoede; Hij geve mij gezondheid en krachten, of zwakte en ziekte; Hij late mij leven, of Hij neme mij weg – Zijn wil geschiede, gelijk in den hemel alzo ook op de aarde.' Is het zo bij u? Ach, wanneer het zo niet is, dan kunnen we niet zalig zijn, want dan worden we door iets vastgehouden buiten God. En

als Zich de Heere openbaart, dan laten we los en wensen we buiten Hem niets te bezitten, is het onze begeerte om wat we in Hem niet kunnen houden, los te laten. Dat is de betekenis van het woord van de Catechismus: 'Dit is mijn enige troost in leven en in sterven, dat ik niet mijzelf toebehoor', enzovoort (antw. 1).

Gode te leven, dat is onze roeping, dat is de roeping van allen. We zijn toch niet van onszelf? We behoren een Ander toe, we zijn van de Heere. Hoe zouden we dan vrijheid kunnen hebben om onszelf te leven? Een mens die zichzelf leeft, toont daarmee dat hij geheel gescheiden van God is, en dit ook wenst, en zegt: 'Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust' (Job 21:14). Hij zoekt zichzelf genoegzaam te zijn.

Om Gode te kunnen leven, moeten wij het geloof bezitten. Want: 'Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde' (Rom. 14:23). Om Gode te kunnen leven, moeten wij in Christus zijn. Als een mens dit niet is, dan is hij Gode niet aangenaam. En niets van hem is Gode aangenaam. Hij is ten enenmale, met al het zijne, verwerpelijk.

Leer dat, leer dat. En onderzoek u of u dat geleerd hebt. En vraag u af of u werkelijk gelooft. Want het geloof is de band van vereniging van de Heere met u, en van u met de Heere. Voordat u heengaat... – en kan dat niet elk ogenblik moeten zijn, heeft de Heere niet duizend wegen om uw levensdraad af te snijden, en kan niet elk ogenblik uw dood intreden? Als u het tijdelijke met het eeuwige verwisselt, dan moet er een krachtige overgang hebben plaatsgehad in Christus Jezus. En wanneer deze overgang niet is gewerkt, dan zijt ge geen behouden mens. Een *verloren* mens zijt gij.

Een krachtige overgang in Christus. Als ik zeg 'krachtig', dan bedoel ik dat deze overgang moet gewerkt zijn door de Heilige Geest. Wat voor verslag zou u hiervan kunnen geven? Wat zou u van uw overgang, van uw krachtige overgang in Christus kunnen zeggen? De overgrote meerderheid van hen die hier aanwezig zijn, antwoordt: 'Niets, daar zou ik niets van kunnen zeggen.' En ge leeft toch maar zo door? Toch maar zo doorleven? U gelooft dus niets van hetgeen wij zeggen. U gelooft onze prediking niet. U gelooft niet dat we hier staan in de Naam des Heeren om u dit alles bekend te maken. Als we beginnen met de woorden: 'In de Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes', dan zijn

dit woorden die u verwerpt. U gelooft niets van deze dingen, niets. Maar u gelooft ook de Bijbel niet. Want de Bijbel zegt precies wat wij u gepredikt hebben. U gelooft ook de Bijbel niet. En zo leeft ge nu. En dan wilt ge toch nog de naam hebben van godsdienstig te zijn en belangstelling te hebben in de zaken van de godsdienst. Uw gehele bestaan is eigenlijk een onwaarachtig bestaan, een huichelachtig bestaan.

Zie toch dat u hieruit weg komt. Want God heeft lust in waarheid, en in het verborgene maakt Hij wijsheid bekend (Ps. 51:8). Geef acht op twee zaken: op de Wet en op het Evangelie. Want door deze twee zaken, door de Wet en het Evangelie, moet u uzelf leren kennen. Dit moet dan geschieden door de werking des Geestes. Als de Geest werkzaam is, dan gebruikt hij Wet en Evangelie om een mens op zijn plaats te brengen. En als u het ervoor houdt dat u genade bezit, dan zult u wel weten wat uw plaats is, waar de Heilige Geest u gebracht heeft. Waar heeft de Heilige Geest u gebracht? Als u de genade Gods zijt deelachtig geworden, dan heeft de Heilige Geest u doen zeggen: 'Op aarde hoor ik niet thuis. Het brood dat ik in mijn mond steek, ben ik niet waardig, evenmin de dronk water die ik heb. Ik hoor op de aarde niet thuis. Op de aarde te zijn, dat is te groot voor mij.' En tegelijkertijd hebt ge gezegd, als ge genade bezit, dat ge nog veel minder in de hemel thuishoort. Zie, als een mens zijn verdoemelijkheid leert kennen, of zegt dat hij zijn verdoemelijkheid heeft leren kennen, dan moet hij dit toch gezien hebben en belijden: 'Ik hoor nergens thuis.' Het gaat erom dat hij dat ziet, dat hij nergens thuishoort. Want anders is het zo moeilijk niet, als we godsdienstig zijn, en orthodox gereformeerd, anders is het zo moeilijk niet om te zeggen dat we onwaardig zijn. Maar wij moeten gezien hebben waar we thuishoren. Alleen dat werkt vernedering. En als nu de Heilige Geest een mens heeft laten zien waar hij thuishoort, als deze mens heeft bekend dat hij noch in de hemel noch op de aarde enig recht bezit, ach dan neemt Hij zo'n mens bij de hand en Hij brengt die mens tot God, tot de Heere Jezus. En de Heere Jezus plaatst hem in de gemeenschap van God, van de drie-eenige God, Vader, Zoon en Heilige Geest. Dat is het geloof.

En wanneer u nu meent, het ervoor houdt, dat u dit geloof bezit, dan moogt u zich onderzoeken aangaande het antwoord op de vraag: Wat weet ik van Gode leven af, wat weet ik daarvan af? En wanneer dit onderzoek u geschonken mag worden en de Heere het belooft te zeg-

nen, dan zult u veel schuld vinden, veel schuld. O, dan zult u zoveel schuld vinden! En dan zouden er nog weleens ogenblikken in uw leven aanbreken waarin u zegt: 'Heb ik wel ooit iets van de genade Gods leren kennen?' Gewis, u zult veel schuld leren kennen. O, u zult zoveel schuld leren kennen! De Heere geve dat we schuld mogen leren kennen, dat we veel schuld mogen zien. Dat geve de Heere. Hij geve ook dat wij deze schuld mogen belijden. Ach, wat zullen we dan toch menigmaal schaamrood voor de Heere staan, zoals we dat lezen van de grote godsmannen: 'Ik ben beschaamd en schaamrood' (Ezra 9:6). Wat zullen we dan toch verkiezen een eenzaam leven, verkiezen om verwaardigd te mogen worden om onze weg alleen te mogen gaan. Dat de Heere ons dan ook geve het gebed dat Hij alles in ons leven verbeteren moge. Dat we nog eens iets mogen leren verstaan van de tekst van deze avond: *'Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien Die voor hen gestorven en opgewekt is.'*

Als de Heilige Geest doortrekt, dan is het niet buitengesloten dat we aan de rand van de wanhoop komen. Mocht u dat overkomen, weet dan dat de Heere bereid is om u te helpen, om u tegemoet te treden zoals de vader volgens de gelijkenis dit de verloren zoon gedaan heeft. En wat zouden we niet gelukkig zijn als we met de dichter van de 103e Psalm, voor het eerst of bij vernieuwing, mochten instemmen wanneer hij zegt: 'Die in den nood uw Redder is geweest' (vs. 2 ber.).

Amen.

Gebed:

Ach, Heere, we hebben nodig, we hebben hard nodig om gebracht te mogen worden tot onszelf. We zouden wat minder naar buiten en wat meer naar binnen moeten zien. Het leven van anderen en van de gehele wereld zou ons minder belangwekkend moeten voorkomen, en ons eigen leven wat meer belangwekkend. We staan met Ú in rekening, we hebben met Ú te doen, en niet met onszelf, en niet met onze naaste, en niet met de gewoonten van de wereld. Wij hebben met Ú te doen. Ach, doe ons dit toch verstaan, laat ons dit geloven. En als wij het geloven, dan zullen wij veel schuld zien en grote overtreding. Doe ons dan daarmee de rechte kant opgaan. Niet zoals Judas, niet zoals Kain, niet zoals

Saul, niet zoals zovelen, maar zoals David: ‘ ’k Bekend’, o HEER’, aan U oprecht mijn zonden; ’k verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden.’ Laat het er ons dan om te doen zijn dat het vlak zij tussen U en ons. En leer ons dan ook bidden: ‘Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?’

Ach, Gij hebt toch in de dagen van Uw omwandeling op aarde zulke lessen gegeven. Zouden wij dan al deze lessen maar in de wind blijven slaan, tot het einde? Laat dit niet toe. We zijn nog allen aan deze kant van het graf, onder de mogelijkheid van vergeving van zonde deelachtig te worden en nieuwe mensen gemaakt te worden. O, doe ons de tijd des levens kostelijk achten. Heere, doe ons voelen de noodzakelijkheid van U te leven. En wil dan niemand uit onze omgeving mee, laat Jozua dan ons een lichtend voorbeeld wezen, en doe ook ons met hem zeggen: ‘Aangaande mij en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen.’ En al ging dan dat huis niet mee, dat *wij* het dan toch mochten doen. Wanneer daar zwakke pogingen voor aangewend worden, wil dan deze zegenen. Dat er een overblijfsel ook in deze dagen moge zijn dat staat aan Uw zijde, dat begrijpt dat het erom gaat dat men om Uwentwil zijn leven verliest, en dat het alleen in deze weg te behouden is.

Vergeef al het zondige en het gebrekkige in onze prediking. Geleid ons, breng ieder waar hij zijn moet. Doe ons wat gesproken, wat gehoord is, overdenken, diep overdenken, en laat ons er nog een zegen door hebben.

Amen.

Gezongen: Psalm 77:8.

Catechisatie over de roeping en het voorrecht om te gehoorzamen, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 14 januari 1948 te Den Haag

Gezongen: Psalm 32:4, 5 en 6.

Gebed:

Doe ons, Heere, door Uw genade, met een ons betamelijke eerbied en met ontzag naderen tot U. Gij zijt God en wij zijn mensen, wij zijn

zondaren. Naderen tot U kunnen wij alleen in Uw weg, en dan ook nog maar alleen wanneer wij door U worden geleid. Leer ons onze diepe afhankelijkheid en ook onze volstrekte onwaardigheid en nietigheid kennen en gewaarworden en voor U belijden.

Gij hebt ons nog bewaard. Het is alles van U, en het kwade is van ons. Van het kwade staat niets op Uw rekening, en van het goede niets op de onze. Leer ons de verhoudingen bij Goddelijk licht zien, opdat wij terug mogen treden, zoals dit door de tollenaar in de gelijkenis werd gedaan, en tegelijkertijd mogen zien op U, bij Wie – dankzij Uw ondoorgrondelijke liefde, grote barmhartigheid en onwankelbare trouw – uitkomsten zijn, uitkomsten op allerlei gebied en van allerlei aard.

Wil in het gericht met ons niet treden, ‘want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn’.

Gij geeft ons nog een ogenblik om met elkander hier te wezen. Doe ons van dit voorrecht een recht en U verheerlijkend gebruik maken. Wij hebben het samenkomen onder en door Uw Woord zo hard nodig, want wat weten wij? Wat weten wij van de dingen van Uw Koninkrijk en van U? ‘De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn.’ En zijn wij begenadigd, dan gaan wij nog met al wat wij te weten kwamen, wegen in die Gij juist niet wilt dat wij ingaan zullen.

Heere, leer ons onze afhankelijkheid kennen. Gedenk ons in deze ogenblikken. Gedenk onze zieken en onze jonge mensen in Indië, van wie er zijn die anders ook hier met ons zouden vergaderd wezen. Hoor, waar nog tot U wordt geroepen – en léér dit doen. Want uw discipelen verzochten U dat U hen wilde léren bidden. En de apostel Paulus – door U gebracht en gehouden op Uw school – laat deze woorden horen: ‘Wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort.’

Amen.

Al wat wij nu gezegd hebben over de Wet des Heeren,* doet ons heel duidelijk zien dat te gehoorzamen wat van ons geëist wordt, onze roeping en plicht, en een voorrecht is.

Gehoorzamen. Dit sluit nu alles in. Wordt er gehoorzaamd, dan zijn er ook alle christelijke deugden, en vóór alle deugden het geloof. Weigert

* De voorafgaande catechisaties zijn niet beschikbaar.

men te gehoorzamen, dan is alles tevergeefs. Dan is er niets anders dan zonde en verwerpelijkheid. Wij kennen allen het bekende woord van de profeet Samuël: ‘Gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen’ (1 Sam. 15:22).

Nog eens: gehoorzamen, gehoorzamen aan het gebod, aan het gebod des hemels, dat is *onze roeping en ons voorrecht*.

Het is onze roeping. Dat blijkt duidelijk; we hopen er nog wat over na te denken. Maar het is óók ons voorrecht. Wil je wel geloven dat er in ons niets is dat van plan is te gehoorzamen? Ben je daar allemaal wel van overtuigd, dat wij een uitgesproken vijandschap aan den dag leggen tegen onze zaligheid? Ben je daar wel van overtuigd? Ja, een mens bidt, hij is verplicht te bidden, hij vraagt om bekeerd te mogen worden. Naar de vorm is dat goed. Hij smeekt om ontdekking. Niets op aan te merken! Maar weet u nu wel, dat tegelijkertijd wat door u wordt gezocht, door u zo ver mogelijk van u wordt geworpen? Dat is de toestand van de mens. En als iemand nu toch ertoe komt om te gehoorzamen, dan is dit niet alleen een voorrecht, maar hij beschóúwt het ook als een voorrecht, ja, als het grootste voorrecht dat iemand kan deelachtig worden.

Mijn hart zegt mij, o HEER’, van Uwentwegen:
‘Zoek door gebeên met ernst Mijn aangezicht’;
Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen
Alleen bij U, o Bron van troost en licht! (Ps. 27:5)

U moet niet vragen wát er dan een strijd geweest is, wat er heeft plaatsgehad vóórdat men zo’n gebed opzegt, want een gebed als dit – trouwens ieder gebed – betekent het verlies van ons leven. Wordt er gebeden en niet tegelijkertijd het leven verloren: alles schijn, schijn, louter schijn! De mens heeft dan in het geheel geen lust in de dingen waarom hij vraagt. Maar weet u hoe het komt dat dat bedekt blijft? Want dat blijft bedekt, nietwaar? Dat komt omdat wij zo aan de oppervlakte leven; dat komt daarvandaan dat dit ons toegelaten wordt. Want er is geen enkele reden om aan de oppervlakte te leven, geen enkele reden. Er gaat wat om in de wereld en in de kleine wereld van ons hart. Wij zijn aan wát gevaren blootgesteld, gevaren van allerlei aard, niet op te noemen, ontelbare! Wij weten allen dat er in enkele ogenblikken

in ons eigen leven zulke vreselijke dingen kunnen plaatshebben.

Vanmorgen is er een vrouw gefusilleerd, een vróúw! Voor de eerste maal in Nederland is er een vróúw gefusilleerd!* Ik heb gezegd: ‘Deze vrouw heeft toch ook als kind in de wieg gelegen?’ En ik heb gedacht: ‘Waar kan een mens toe komen? Daar wordt hij geboren, in doeken gewonden, getroeteld, de moeder is blij, drukt het kind aan het hart, de vader eveneens, de bekenden komen feliciteren, enzovoort... Daar heeft men voor het peloton gestaan!’

En wat kan er nu met óns niet gebeuren en met ieder mens? Zie, dat is iets van het gevaar van het leven. Het leven is één gevaar. Het is een ontzettend gevaar. Er is geen mens die het gevaar van het leven recht kent. Dus wij hebben geen enkele reden om aan de oppervlakte te leven, maar wij doen het tóch, en door zulk leven aan de oppervlakte gaat alles aan ons voorbij.

Wij merken niets op. Je kunt hier denken bijvoorbeeld aan de discipelen in Gethsémané. Was dat een ogenblik om de tijd zo door te brengen als de discipelen deden? Ten eerste was tot hen een verzoek gekomen, niet van de eerste de beste: ‘Blijft hier en waakt met Mij, totdat Ik aldaar zal gebeden hebben’ (Matth. 26:36, 38). Goed, zij zullen het zich zeker voorgenomen hebben, want de geest was wel gewillig bij deze mensen, maar... zij slapen! En wat er in hun onmiddellijke nabijheid plaatsgrijpt, daar weten zij niets van, dat gaat aan hen voorbij. En voor zover zij het weten, staan zij ertegenover, gaan zij ertegenin. Totdat zij onzacht wakker geschud worden; want als Christus zegt: ‘Slaapt nu voort, zie, de ure is nabijgekomen... hij is nabij die Mij verraadt’ (Matth. 26:45, 46) – je kunt wel geloven dat zij onzacht wakker geschud zijn geworden! Dat is nu hetgeen zij geenszins hadden verwacht, daaraan hadden zij niet gedacht. En omdat wij nu aan de oppervlakte leven, gaat alles aan ons voorbij. Ook dit, dat het voornaamste artikel in onze religie gehoorzamen is.

Ik heb niet verder te gaan dan mijzelf, en dan moet ik mijzelf afvragen: Wat weet ik ervan, wat weet ik van het wezenlijke van de christelijke religie af, wat weet ik van de woorden van de apostel Paulus af: ‘Ik

* Ans van Dijk (1905-1948), die tijdens de oorlog meer dan 600 Joden bij de Duitse bezetter had aangebracht.

sterf allen dag' (1 Kor. 15:31)? 'Ik sterf allen dag', hebt u er ooit over nagedacht? Over dit woord: 'Ik sterf allen dag'? Kijk, dat is gehoorzamen. Sterven, dát is gehoorzamen. Wanneer de apostel Paulus zegt: 'Ik sterf allen dag', dan zegt hij, al drukt hij dat dan niet met woorden uit: 'Ik gehoorzaam, ik gehoorzaam.'

U moet er nooit een andere opvatting van hebben. Maar wat voor opvatting u ervan móét hebben, dat zult u nooit weten of u moet op de posten gebracht worden, in diepe ellende moet u terecht gekomen zijn. U moet in uzelf gebracht worden zoals de verloren zoon in de gelijkennis. En dan krijgt u misschien, als het Opperwezen het geeft, nog wel eens wat te zien, als u tot uzelf gebracht bent. Want als dat gebeurt, dan *ziet* u eerst: 'O, o, wát heb *ik* oppervlakkig geleefd.' Wat leef ik aan de oppervlakte!' Zodat u nooit anders in het rechte werk tevoorschijn kunt komen dan met diepe beschaamdheid en verlegenheid. Want u moet niet denken dat deze dingen voor het wegblazen zijn. Dat moet u niet menen, u moet het er niet voor houden dat het met een goed voorneemen weer in orde te brengen is. Neen, daar zijn andere dingen voor nodig! Dat is alleen maar goed te maken, en goed gemaakt is het alleen, als wij in Christus Jezus zijn, en Hij, gelijk Hij dan zeker doen zal, ons, arme, ellendige, schuldige en verdoemelijke mensen opdraagt aan Zijn Vader. U moet buiten wat ik u nu zeg nooit een hemel verwachten. U moet nimmer denken, wanneer u deze dingen niet geleerd hebt en leert, dat er ook maar enige kans zou wezen dat u zalig zou worden. U gaat gewisselijk verloren zonder deze dingen! En als u ophoudt aan de oppervlakte te leven, zodra het u niet meer toegelaten wordt aan de oppervlakte te leven, dan zult u zien dat dit waar is, en dan zult u ijzen bij de gedachte aan de leer van deze dagen in Nederland. U zult ervan ijzen en u zult uitroepen: 'Het is alles bedrog.' Dat zult u zeker doen. Het is alles bedrog. Het hangt alleen van de ontfermende genade Gods af, en anders zal het nooit, nooit bij enig mens terechtkomen.

Een gehoorzamen dus. Zodra Gods wil is bekendgemaakt, moet er geen woord meer worden gehoord. Dan is het tijd om te handelen voor ons. Eerst goed overwegen of wij de stem des hemels hebben gehoord, of de wil van God ons bekendgemaakt is. Goed overwegen! Daar moet men zijn tijd voor nemen; daarover moet diep nagedacht worden. Men moet daarvoor de dingen tot zich laten spreken. Men moet ze ook voor

het Opperwezen uitgespreid hebben. Dat werk moet niet haastig gaan; goed en langdurig overwegen. Maar is Gods wil bekendgemaakt, dan moet er vlug gehandeld worden. Nu, dat zie je in het Woord.

Samuël. Ja, Samuël was onervaren; hij wist niet eens door Wie hij geroepen werd (1 Sam. 3). Hij dacht dat het Eli was. Eli was afgezakt, maar hij was toch een gelovige. ‘Och kind,’ zegt Eli, ‘ik heb je niet geroepen.’ En als dan Samuël nog eens terugkomt, dan zegt Eli tegen Samuël: ‘Als het weer gebeurt, dan moet je zeggen: Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort.’ Dat is de volvaardigheid des gemoeds om te gehoorzamen: ‘Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort’ (1 Sam. 3:9).

De gehoorzaamheid moet niet worden betoond omdat wij er wat in zien. Wij kunnen somtijds denken dat er wat in ligt, of doen wij dat misschien wel niet altijd? Ik zal maar bij het subtielste, bij het meest verborgene uw aandacht bepalen. U kunt denken: ‘Als ik doe wat God wil dat ik doen zal, dan komt het toch zeker goed uit! Dus ik gehoorzaam.’ Nu heb je het; dat is het subtielste. Maar het is mis, het is volkomen mis, want wij moeten niet op grond van dit of dat gehoorzamen. Wij weten niet veel meer van opvoeding af, helaas. Het gaat allemaal weg, de beschaving gaat weg, het christendom gaat weg, trekt zich terug in de tenten der vromen. Zo ook de opvoeding. Maar wij weten nog wel wat van de opvoeding. Wij weten allen dat een kind onvoorwaardelijk moet gehoorzamen, en dat wij *dit* het kind moeten leren, zoveel in ons is. Dat kind mag niet vragen: ‘Waarom?’ Dat kind moet gehoorzamen, eenvoudig omdat er een bevel is. En zo is het hier ook. Alléén omdat er een bevel is. Het spreken des Heeren moet het einde van alles wezen. Zo vinden wij het zo dikwijls in het Woord: ‘Zo spreekt de Heere.’

Goed, ik noemde u Samuël. Er komt ook een bevel tot Abraham. Wat was Abraham gelukkig. Hij had op zijn oude dag een kind gekregen, een zoon. Alles wordt ons in de Bijbel eenvoudig verhaald, niet-waar. Er moet geen glimlach zijn bij het vernemen van deze dingen. Werkelijk: God is niet onrein. Dat zijn wij, en daarom worden de dingen die door ons in een bepaald licht somtijds worden gesteld – vuile wroeters die wij zijn! – door God als de gewoonste dingen verhaald.

Maar Izaäk, ja, dat was toch méér dan een zoon in de ouderdom – het was Christus! Het was zijn zoon, maar het was ook Christus. Ja, in eigen persoon was Hij het natuurlijk niet, maar Abrahams Zaligmaker

was in de lendenen van Izaäk. Nu komt de opdracht dat hij dat kind moet offeren. Om dit kind was nu – zoals wij het eenvoudig ons voorstellen en verhalen – om dit kind was nu zoveel te doen geweest! Een bepaalde verschijning, een verschijning van Boven, de bekendmaking aan twee oude mensen tegen de natuur in, de geboorte. En als dat alles gebeurd en alles goed uitgekomen is, dan wordt het alles weer vernietigd!

Hoe heeft Abraham het moeten opnemen? Ja, Abraham heeft zeker als ieder begenadigd mens gebeden, voordat deze opdracht kwam: 'HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden' (Ps. 25:4). Nietwaar, dat bidden wij zo gemakkelijk, dat is zo'n bekend versje en dat bidden wij allemaal. Maar nu ging God Zijn wegen bekend maken aan Abraham, en die wegen waren zó dat hij zijn kind moest ten offer brengen. Wat is er in Abraham omgegaan? Want dat Izaäk gezocht werd door God, dat was duidelijk, maar er was nog wat anders: de zaligheid was er ook. Abraham kon toch ook niet zonder Borg en Middelaar sterven? Die was in de lendenen van Izaäk – en nu moet Izaäk gedood worden! Dat zou immers de dood zijn van de Zaligmaker van Abraham?

Wat een strijd, nietwaar? Wat een strijd! En Abraham moest die strijd alleen door. Daar kon hij met Sara niet over spreken, Sara kon hem daarin niet helpen. Hij moest die strijd alléén strijden, helemaal alleen strijden. Hij kon niet naar een dominee gaan, of naar een vader in de genade, hij kon naar niemand gaan. 'Want ik ben eenzaam en ellendig' (Ps. 25:16). Dat is het woord van de Kerk: 'Ik ben eenzaam en ellendig.' 'Mijn eenzame' (Ps. 22:21, 35:17), zo spreekt de Kerk haar ziel toe. Zij staat alleen. Abraham heeft alleen gestaan. Ja, en wat moest nu Abraham doen? Natuurlijk geen mens doden; dat spreekt toch vanzelf! Dat verbiedt de Wet toch? Izaäk natuurlijk niet opofferen, want dat was Christus, en bovendien: langs welke wonderlijke weg was Izaäk niet geboren, niet aan Abraham en Sara geschonken? Dus, Abraham, dat heb je toch helemaal mis, man! Dat kan toch niet, dat is toch onmogelijk! Ja, wat heeft Abraham daarop moeten zeggen? Hij heeft niet kunnen zeggen: 'Dat is mogelijk.' Hij heeft het niet kunnen verdedigen, want daar heeft hij in het geheel geen licht in gehad. Hoe is hij er nu uitgekomen? Hij is er uitgekomen alleen door de gehoorzaamheid. Gods wil was hem bekendgemaakt!

Nu, met al het andere, dáár heb je het sterven: ‘Ik sterf allen dag’ (1 Kor. 15:31). Daar moest nu alles losgelaten worden; alles moest daar losgelaten worden. En daar kwam hij nu alleen te staan. Maar nu zei ik: Het is onze roeping, maar ook ons voorrecht. Want hoe kwam Abraham nu te staan? Alleen, maar mét God! *Maar mét God!* Toen had hij God. Had hij geweigerd te gehoorzamen, hij zou God niet gehad hebben. Maar nu had hij God, en dát was zijn voorrecht. Toen stond hij alleen in de wereld, maar aan alle kanten beschermd.

En nu, om tot het punt te komen: er staat in het hoofdstuk waarin deze dingen worden verhaald: ‘Toen stond Abraham des morgens vroeg op’ (Gen. 22:3). ‘Vroeg op.’ Ik heb u gezegd: eerst lang delibereren, lang overwegen, lang nadenken of tenminste *diep* nadenken – het hoeft niet altijd een lange tijd te vergen – maar diep nadenken. Maar is de zaak klaar, dat wil zeggen, heeft God gesproken? ‘Toen stond Abraham des morgens vroeg op.’ In die mate kennen wij zo’n nacht niet, maar we weten toch wel door enige ondervinding wat zo’n nacht is. Zo’n nacht, en dan wakker liggen of telkens wakker worden. ‘Hoor, nu ben ik er weer dichterbij.’ En de morgen breekt aan. ‘Nu nog een uur, een half uur... en nu opstaan!’ Want Abraham bleef niet liggen zolang hij maar kon, maar Abraham stond op, gehoorzamend. Dát is gehoorzamen, en dit is nu precies hetzelfde als wat de Heere Jezus gezegd heeft met deze woorden: ‘Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij’ (Matth. 16:24).

Deze zelfde waarheid zou ik u kunnen toelichten met vele andere voorbeelden. De drie jongelingen van wie gesproken wordt in het boek Daniël (Dan. 3). ‘Wat denk je dan, dat jullie God je zal redden, als ik de vurige oven voor je bestel?’ Ik zeg het nu maar in het kort, want deze geschiedenissen zijn het alle waard om nog eens verhaald te worden. ‘Och,’ zeggen deze jongelingen, ‘dat weten wij niet. Wij weten niet wat God doen zal. Wij weten niet of wij levend uit de oven terugkomen. Maar, weet gij, o koning, dat wij niet u, maar onze God zullen gehoorzamen.’ Zij wisten niet hoe het zou aflopen, want ze hebben niet gezegd: ‘Het zal wel goed aflopen, want wij gehoorzamen nu aan God.’ Voorwaarts ziende op het gebod, blind voor de uitkomst!

En dan het meest sprekende en het allergrootste voorbeeld: Jezus in Gethsémané. Jezus in Gethsémané, daar weet ik u niet veel van te ver-

tellen. U mij ook niet. ‘Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan’ (Matth. 26:39). ‘Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds’ (Luk. 22:44). Een loden gewicht op Zijn ziel! Alleen, alleen, volkomen alleen. Met God alleen! Worstelende, geen bijstand. Alles even donker, alles donker. Geen beste vrienden. Niets van dat alles, *niets van dat alles!* ‘Doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt’ (Matth. 26:39). Dat is de redding geweest voor de Heere Jezus. Daar stond op dat ogenblik – om zo te zeggen – de zaligheid van de gehele Kerk op het spel. Het was alsof zij dáár wankelde: de zaligheid van de Kerk. Maar Christus zegt: ‘Doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt’ (Matth. 26:39). Christus houdt God over, Hij houdt Zijn Vader over, en deze Vader heeft Hij overgehouden voor ons, die in Hem geloven. Er zou ook van een Vader geen sprake zijn, als Hij Zijn Vader niet voor ons overgehouden had. Want met de Vader voor Zichzelf over te houden, hield Hij de Vader ook voor ons over, zovelen als wij in Hem geloven.

Nu, ik mag nog wel op deze dingen terugkomen, nietwaar? Ze zijn zó belangrijk, dat als je er wat van hoort, moet je dan niet allemaal vragen: ‘Ken ik iets van het christendom?’ Moet je dat niet allemaal vragen: ‘Ken ik iets van het christendom?’ En tóch moeten wij deze dingen vragen, want gehoorzamen is beter dan wat ook. Gehoorzamen is de voornaamste vrucht, het voornaamste werk, want ‘hun werken volgen met hen’, zoals er staat in Openbaring 14 (vs. 13).

En nog eens: met God alleen moet u komen te staan. U zult er anders niets aan hebben, en u zult, zoals over *alle* andere dingen, ook hier weer overheen gaan. U zult precies dezelfde blijven, tenzij God tot u zegt: ‘Steek af naar de diepte’ (Luk. 5:4). En dáár wordt wat geleerd, kan wat geleerd worden, als het het Opperwezen behaagt het afsteken naar de diepte te gebruiken.

Gezongen: Psalm 119:29 en 30.*

* Het slotgebed is niet beschikbaar.

Fragmenten uit een predikatie van dr. H. F. Kohlbrugge over het verraad door Judas

Als de mens zichzelf tot verlosser heeft, dan is hij tot alle dingen in staat. Een iegelijk hore toch het waarschuwendende woord: 'Die meent te staan, zie toe dat hij niet valle' (1 Kor. 10:12). Dieverij, geldgierigheid, ijverzucht en eerzucht zijn de slangen die aan het leven van menigeen knagen, en van de honderd mensen zijn er negenennegentig die dat niet willen weten. Het Evangelie met de mond liefhebben, en in het hart de Heere Christus met voeten treden, juist dan wanneer men Zijn brood eet, dat is alles waartoe het vlees in staat is.

Wél ons dat het God in Zijn genade behaagd heeft, ons in Judas Iskariot daarvan een voorbeeld te geven. Daaruit kunnen wij leren wat wij zijn als we aan onszelf overgelaten blijven. Wél ons dat onze zonde van eigen gerechtigheid, terwijl wij zonder het te willen erkennen overtreders van de Wet zijn, door het bittere lijden dat de Heere Jezus door Judas geleden heeft, verzoend is. En wél ons dat de Heere voor ons Zijn Geest verworven heeft, opdat wij mochten komen te staan op een zodanige grondslag en bodem, waarop wij erkennen dat wij van nature allen zulke judassen zijn.

Het geduld van de Heere heeft al menigeen gered en zal nog menig-een redden die geen behagen heeft in de droom van Jozef en die een trouwe Jozef in de kuil werpt en dan aan vreemden verkoopt, om dan eens te zien wat er van zijn dromen zal vervuld worden (Gen. 37:20).

Tegenover God is de mens een duivel, omdat hij zijn eigen gerechtigheid wil handhaven en zijn zonden witgepleisterd wil houden. Liever werpt hij tronen omver, ontruikt aan vorsten de scepter en vertrapt hij alle wetten, ja liever stoot hij God van Zijn troon, zoals dat heden ten dage aanschouwd wordt, dan dat hij de schuld bij zichzelf zoekt. Dat dan de satan in hem vaart als zijn schande ten slotte wordt blootgelegd, is geen wonder. Want hijzelf is het met de satan eens geworden om zich tegen God te handhaven.

Als echter de mens zich buigt onder Gods Woord, dan mag de duivel in zijn hart geworpen hebben wat hij wil, het moet er toch weer uit. Het moet er uit als hij met zijn zonden tot God komt, als hij bekend een duivel te zijn, als hij het bewustzijn heeft dat hij de Heere, zijn Weldoe-

ner, in zijn hart vertreden heeft. Nochtans, in weerwil van alle stormen van eigen gerechtigheid, strekt hij zich dan, geheel zoals hij is, met zijn hart, al is dat nog zo gewond, tot de genade uit. De genade is toch almachtig, óók tegenover de zonde van hoogverraad tegen God en Zijn Gezalfde. Wanneer men zich echter niet onder het woord van de genade buigt op leven en dood – met een ‘Kom ik om, dan kom ik om’ – dan doet men evenals Judas.

In Mattheüs 26 vers 20 tot 22 staat: ‘En als het avond geworden was, zat Hij aan met de twaelve. En toen zij aten (namelijk het Paaslam), zeide Hij: Voorwaar Ik zeg u, dat een van u Mij zal verraden. En zij zeer bedroefd geworden zijnde, begon een iegelijk van hen tot Hem te zeggen: Ben ik het, Heere?’ Op hetzelfde ogenblik steekt Judas, tegelijk met de Heere, de hand in de schotel. En de Heere, antwoordende zeide: ‘Die de hand met Mij in den schotel indoopt, die zal Mij verraden. De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk van Hem geschreven is; maar wee dien mens door welchen de Zoon des mensen verraden wordt; het ware hem goed, zo die mens niet geboren ware geweest. En Judas, die Hem verried, antwoordde en zeide: Ben ik het, Rabbi? Hij zeide tot hem: Gij hebt het gezegd’ (vs. 23-26).

Judas heeft zich dus volkomen verhard. De Heere weet het, nochtans wil Hij hem ook nog tot het laatste ogenblik gewaarschuwd hebben, of hem alle redenen van verontschuldiging ontnemen. Daarom zegt de Heere wederom in het algemeen: ‘Voorwaar Ik zeg u, dat een van u Mij zal verraden.’ De Heere wilde ook Zijn overige discipelen wapenen tegen de ergernis die hen anders zou overmeesteren, als zij nu werkelijk enige uren later in deze apostel de aanvoerder zouden aanschouwen van degenen die Jezus vingen.

O, hoe goed is echter de droefheid als het Woord ons onze schuld en zonde openbaart! Want ofschoon enerzijds de discipelen bedroefd werden, toen zij hoorden dat een uit hen zich aan zulk een schandelijke daad zou schuldig maken, en zij een goed geweten hadden, dat zij dit niet van plan waren, anderzijds hebben zij zichzelf inwendig niet voor zó heilig gehouden, dat zij de mogelijkheid zouden loochenen van tot zo iets in staat te zijn. In dit smartelijke ogenblik vertrouwden zij de Heere meer dan zichzelf. Daarom vroeg een ieder van hen: ‘Ben ik het, Heere?’

Daar moet het met ons heen. Wie het zijn wil, is het niet. Wie het niet zijn wil, die is het. Judas, die het niet zijn wilde, die met de satan in het hart zijn vroomheid staande hield, was het. Hij ontving op zijn vraag: 'Ben ik het, Rabbi?', ten antwoord: 'Gij hebt het gezegd.' De anderen, die meenden dat zij het wel konden zijn, werden spoedig vertroost dat zij het niet zouden zijn.

Bij menigeen stijgt de aanvechting wel zo hoog dat hij meent een Judas of een Saul te zijn. Dan heeft hij een ongerechtigheid in de hand, hij pleegt dieverij, hij voedt met het hart en met de daad gierigheid, hij wordt door ijver- en eerezucht verteerd, of hij zondigt in velerlei opzicht met opgeheven hand tegen het gebod: 'Gij zult niet begeren.' Bij dat alles is de waarheid hem te sterk. Nochtans is ook de begeerte sterk. Hij handhaaft zijn vroomheid te midden van de ongerechtigheid, hij tart de lankmoedigheid van God. Opeens overvalt hem een grote duisternis, en nu schreeuwt hij het uit dat hij een Judas, een Saul is! Wat voor nood is er evenwel bij dat alles? Saul wilde niet als een Saul, Joab niet als een Joab, Judas niet als een Judas openbaar worden voor God.

Wat bewijst ons echter de grote lijdzaamheid en lankmoedigheid van de Heere? Heeft Hij Judas in het verderf willen storten? Is Judas gestruikeld opdat hij vallen zou? In het geheel niet! Judas is gestruikeld omdat hij heeft willen vallen, omdat hij geen Judas heeft willen zijn. Wie het daarentegen luidkeels uitroept, of ook sprakeloos met neergeslagen ogen belijdt: 'Ik ben een Judas, een Saul!', die kome en werpe zich als een zodanige aan de voeten van zijn Heere. Dan zal hij ervaren dat het er bij een mens zó erg niet kan uitzien, dat er daarboven voor hem geen genade zou zijn. Men klage zichzelf slechts aan, en geve God gelijk – terstond is men geholpen.

Judas beschuldigde echter de Heere God en niet zichzelf, nog meer: hij rechtvaardigde zich voor de Heere en zijn mede-discipelen met zijn: 'Ben ik het, Rabbi?', alsof hij geen verrader, geen dief, geen gierigaard was, alsof in hem dus niet de wortel van alle kwaad zat, alsof hij geen najiverig en hoogmoedig mens was. Omdat hij dus de Heere geen gelijk wilde geven, maar veeleer in eigen gerechtigheid zijn eigen verlosser wilde zijn, om het later zelf weer goed te maken, wanneer hij het bedorven had; omdat hij, tegen de stem van de Heilige Geest en van de Heere in, mogelijk gedacht heeft: 'Handel ik hierin niet goed, zo moge God het

mij vergeven; ik geloof immers aan een God Die de zonden vergeeft' – daarom werd hij door de satan gesterkt, om enige uren later, omdat hij de plaats wist waar Jezus was, zich naar Gethsémané te begeven met de schare, met de dienstknechten van de overpriesters en van de farizeeën, met fakkels, lantaarns en wapens om de Zoon des mensen te verraden met een kus!

Afschuwelijke daad! En nochtans geen steen geworpen op Judas Iskariot! Nee, mensenkind, wie u ook bent, sla de psalmen na, die van Judas geprofeteerd hebben (Psalm 41, 69, 109, 55), en u vindt dat diezelfde psalmen van al diegenen geprofeteerd hebben die, wat zij ook over Christus predikten en spraken, niet gevonden hebben wat zij zochten, omdat zij het zochten als uit werken der Wet, en de vrije genade niet naar welgevallen wilden laten werken en regeren, omdat zij niet geloofden dat de Heilige Geest God is.

O, u allen die de wereld en de ongerechtigheid, de geldgierigheid, de dieverij, de ijverzucht en de eerzucht dient, die uw begeerten botviert, die in het verborgene jaagt naar dingen die niet goed zijn, en bij dat alles goede christenen wilt heten! Als u eens ontwaakt uit de strik van de duivel, die u gevangen houdt naar zijn wil, u allen die u als heilig voor doet, en de roem hebt dat u dit of dat in de Naam des Heeren gedaan hebt, en die toch weet dat er ongerechtigheid in uw hand is, laat u door uw medemens Judas Iskariot leren dat het einde wanhoop is, wanneer men zich niet met zonden en alles voor de voeten van de Heere neerwerpt, om van de zonden waarlijk verlost te zijn. Wie de zegen niet wil die de Heere aan Judas geven wilde, beërft de vloek.

Waar het waarachtige geloof van Jezus Christus is, daar klaagt men zichzelf aan dat men de zonde liefheeft, en daar is men nochtans van harte een vijand van de zonde, zodat men het in de ongerechtigheid volstrekt niet kan uithouden. De ongerechtigheid moet weggedaan en God met Zijn vrede aanwezig zijn.

Laat ons het geloof vasthouden, mijn geliefden, het geloof en het Woord van God. Het geloof bewaart voor alle zorgeloosheid en wanhoop. Het Woord van God leert ons op elke bladzijde deze waarheid: de schuld is aan onze zijde! Wanneer wij met onze ongerechtigheid te schandelijk zijn geworden, dan openbaart Gods gerechtigheid zich in het bloed van Jezus Christus – 'En die wil, neme het water des levens om niet!'